

Mál nr. 460/2024**Nafn málskotsaðila (M)****VARNARAÐILI HAFNAÐI AÐ HLÍTA ÚRSKURÐI****Nafn varnaraðila (V)****Heiti vátryggingar: Fasteignatrygging.****Gildissvið vátryggingar.****Gögn.**

1. Málskot móttakið 28. nóvember 2024, ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 19. desember 2024, ásamt fylgiskjölum.
3. Viðbótarathugasemdir M, dags. 6. janúar 2025.
4. Viðbótarathugasemdir V, dags. 28. janúar 2025.

Málsatvik.

Í málskoti og gögnum málsins kemur fram að M eigi fasteign í Grindavík sem hýsti atvinnustarfsemi en vegna jarðhræringa hafi þeirri starfsemi verið hætt þann 11. nóvember 2023 í kjölfar ákvörðunar um að Grindavíkurbær yrði rýmdur. Þann 27. mars 2024 sprakk ofnalögn í lofti húseignar M vegna frosts sem olli skemmdum á húsnæðinu. Almannaþingir voru með lykla að húsnæðinu og var fulltrúi þeirra strax látinn vita. Í kjölfarið var skrúfað fyrir vatnið og vatnið ryksugað upp. Nokkrum dögum síðar, þann 6. apríl, fóru M aftur inn í húsnæðið til að kanna aðstæður og var þá aftur allt á floti. Samkvæmt upplýsingum sem M öfluðu hafði pípulagningarmaður á vegum Almannaþinga farið inn í húsnæðið og skrúfað frá vatninu með fyrrgreindum afleiðingum.

M hafa krafist bóta úr fasteignatryggingu sinni vegna tjónsins en þeirri kröfu var hafnað af hálfu V með tölvupósti dags. 15. apríl 2024 á grundvelli þess að tjón vegna eldgoss falli ekki undir gildissvið vátryggingarinnar.

M hafna því alfarið að vatnstjónið hafi orsakast af eldgosi eða jarðskjálfta. Það liggi ekkert fyrir um það. Til þess að eldgos geti hafað valdið vatnstjóninu, hefðu afleiðingar af eldgosinu þurft að koma strax í kjölfarið. Þann 8. febrúar 2024 hafi orðið eldgos sem rauf heitavatslögn til Grindavíkur og voru hús heitavatslaus til 13. febrúar 2024. Vatnstjón vegna frostsprungu þann 27. mars 2024 er þannig ekki bein afleiðing af eldgosinu. Líklegt er að pípaparar hafi gert mistök þegar verið var að opna fyrir heitt vatn í húsnæðinu daginn áður, þ.e. 26. mars 2024 og svo aftur 3. apríl 2024. Eftir rof á heitavatslögninni hafi verið búið að ná stjórn á aðstæðum og því hægt að fullyrða að ekki varð tjón af völdum eldgosa. Búið var að rjúfa orsakakeðju frá eldgosunum til mögulegs vatnstjóns. Málskotsaðili telur að þau eigi rétt á bótum úr fasteignatryggingu sinni hjá V og þurfi ekki að sækja tjón sitt til Almannaþinga eða úr ábyrgðartryggingu pípulagningarmeistara.

Í bréfi V til nefndarinnar er vísað til þess að tjónið falli ekki undir gildissvið tryggingarinnar sbr. 1. gr. skilmála vátryggingarinnar. Tjónið geti ekki talist ófyrirsjáanlegur, skyndilegur og óvæntur leki þegar tjón er rakið til þess að opnað var fyrir heitt vatn í húseign þar sem búið var að loka fyrir heitt vatn vegna rofs á heitavatslögn af völdum eldgoss. Af málskoti megi ráða að húsið hafi verið heitavatslaust frá 8. febrúar til tjónsdags. Pípulagningarmeistarar sem opnuðu fyrir heita vatnið hefðu mátt vita að líklegt hafi verið í þeirri frosthörku sem var á þessum tíma að lagnir í húsinu hefðu frostsprungið. Enn fremur liggi fyrir að pípulagningarmeistarar opnuðu fyrir heitt vatn í húsinu í tvígang skv. málskoti M og að vatnstjónið í húsinu verði að mestu rakið til þess þegar opnað var fyrir heitt vatn í síðara skiptið. Það geti því hvorki talist ófyrirsjáanlegt né óvænt að vatnsleki komi fram í lögnum sem hafi frostsprungið í tengslum við aðgerðir vegna eldgoss. Af skýru orðalagi 1. málsl. 28. gr. almennra skilmála V sé einnig ljóst að undanskilin eru öll tjón sem verða rakin til náttúruhamfara án tillits til orsaka þeirra. Að mati V séu skýr orsakatengsl milli eldgossins sem rauf heitavatslögn bæjarins og þess vatnstjóns sem átti sér stað í fasteign M.

Í viðbótarathugasemdum M er áréttað að ekkert hafi verið fyrirsjáanlegt við tjónið, hvorki frostið í lögnum, rofið í lögnum né lekinn sem fylgdi. Meginorsök tjónsins sé sú að ofnalögn rofnaði eftir mikið frost. Það hafi með engu móti verið hægt að sjá það fyrir. Hugsanleg ábyrgð pípulagningarmeistara og verktaka í fasteigninni hafi ekki áhrif á bótarétt M hjá V.

Í viðbótarathugasemddum V er áréttað að vatnslekinn þurfi að uppfylla alla skilgreiningu á bótaskyldum atburði sem fram kemur í a-lið 1. gr. skilmála tryggingarinnar. Að mati V nægi að sjá fyrir að vatnstjón yrði ef vatni yrði hleypt á lagnirnar. Fyrir liggi að húsið hafði verið vatnslaust í talsverðan tíma og því verulegar líkur á að vatnsleiðslur í húsinu væru sprungnar, sem reyndist raunin. Þrátt fyrir þetta hafi vatni verið hleypt á húsnaðið án þess að ganga úr skugga um að lagnirnar væru í lagi. Bæði pípulagningarmeistarar og M máttu vita að mjög líklega væru lagnir frostsprungnar þegar vatni var fyrst hleypt á kerfið.

Álit.

Í 28. gr. almennra skilmála V þar sem fjallað er um takmarkanir á gildissviði segir: „Félagið bætir ekki tjón sem verður vegna eldgoss, jarðskjálfta, skriðufalls, snjóflóðs, vatns- eða sjávarflóðs og hvers kyns náttúruhamfara án tillits til orsaka þeirra. Þetta ákvæði á ekki við um líf- og sjúkdómatryggingar. Eignatjón vegna náttúruhamfara eru bætt af Náttúruhamfaratryggingu Íslands skv. lögum nr. 55/1992 í samræmi við reglur stofnunarinnar.“ Ekki er um það deilt að heitavatnslaust var í Grindavík í kjölfar eldgoss sem hófst að morgni 8. febrúar 2024 þar sem hraun rauf heitavatnslögn inn til Grindavíkur. V hefur líkt og áður segir takmarkað ábyrgð sína á þann hátt að hún taki ekki til tjóns af völdum eldgoss. Til þess að V sé laust úr ábyrgð þarf eldgos að vera meginorsök vátryggingaratburðar. Að mati nefndarinnar telst tjón M ekki hafa orðið „vegna eldgoss“, heldur má rekja tjónið til þess að lagnir voru frostsprungnar þegar vatni var í tvígang hleypt á þær. Þar af leiðandi verður ekki talið að undanþága 28. gr. almennra skilmála gildi um tjón M.

Kemur þá til skoðunar hvort tjónið falli undir a-lið 1. gr. skilmála fasteignatryggingar V, þar sem kveðið er á um að vátryggingin greiði bætur vegna skemmda á vátryggðri húseign sem eiga upptök sín innan veggja hússins og stafa eingöngu af ófyrirsjáanlegum, skyndilegum og óvæntum leka úr vatnsleiðslum, hitakerfi eða frárennislöögnum hennar.

Af gögnum málsins er ljóst að tjónið átti upptök sín innan veggja hússins og að vatnslekinn var skyndilegur. Ágreiningur lýtur því að því hvort lekin teljist ófyrirsjáanlegur í skilningi skilmálaákvæðisins. Að mati nefndarinnar verður að telja að atburðarrásin hafi ekki gefið til kynna að tjónið hafi verið fyrirsjáanlegt fyrir M, enda virðist það hafa stafað af aðgerðum þriðja aðila sem M höfðu enga stjórn á. Jafnframt liggur ekki fyrir að þeir sem hleyptu vatni á fasteignina hafi sýnt af sér saknæma háttsemi eða mátt sjá tjónið fyrir. Hvorki hefur verið sýnt fram á að það hafi verið fyrirsjáanlegt að lagnir væru frostsprungnar þegar vatninu var hleypt á þann 26. mars 2024, né að sá sem hleypti vatni aftur á eignina þann 3. apríl 2024 hafi vitað um fyrra atvikið og mögulegar afleiðingar þess.

Með hliðsjón af öllu framangreindu verður að telja að öll skilyrði 1. gr. skilmálans fyrir bótaskyldu séu uppfyllt. Nefndin telur því að bótaskylda sé fyrir hendi.

Niðurstaða.

M eiga rétt á bótum úr fasteignatryggingu sinni hjá V.

Reykjavík, 18. febrúar 2025.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir